

Uluru,
skála boha téhož jména

Uluru (Ayers Rock) vzniklo z živcových zrn usazených na počátku prvohor (poč. kambria před cca 540 mil. l.) na náplavovém kuželi. Jejich zpevněním (diagenezí) vznikly arkózy - pískovce tvořené živcovými zrny. Poměrně brzy, asi před 530 mil. l. byly zvrásněny, ale v celkem jednolitém bloku a nebyly rozdrčeny. Sklon vrstev arkóz je 85° k JZ, vrstevnatost je na fotografii zřejmá jako téměř svíslé rýhy. Arkózy jsou obecně málo odolné horniny, to že se zde takto zachovaly a vystupují umožnilo suché polopouštní klima a eroze dna Amadeovy pánve během třetihor a starších čtvrtohor. V současnosti vystupuje 348 m nad okolní víceméně rovinný povrch, vrchol leží ve výšce 863 m a obvod skály je 9,4 km. Na skálu je v současnosti pod různými záminkami prakticky zakázán vstup a některá zvláště posvátná místa je pod pokutou dokonce zakázáno i fotografovat. Bohužel často ta geomorfologicky nejzajímavější.

Uluru

Uluru, 1 km

Mutitjulu

Image © 2009 GeoEye

© 2009 MapData Sciences Pty Ltd, PSMA
© 2009 Europa Technologies

© 2009 Google

orientační tabule

Místo jediného možného výstupu na skálu. Zavřeno, ač je bezvětří. Dobře patrná je exfoliace desek, které odpukávají rovnoběžně s povrchem bez ohledu na vrstevnatost horniny.

Původní barva arkóz je šedomodrá, teprve zvětráváním jejich povrchu v polosuchém tropickém podnebí získaly oranžovou barvu od zoxidovaného železa. Posvátné místo, které lze fotografovat

Ve skále vznikají často rozsáhlá tafoni, v místech přílišného oslabení skály dochází k řícení.

Drobná exfoliace povrchu skály

Srážková voda převážně stéká po povrchu, částečně prosakuje trhlinami i tafoni a vytéká z rozšířených puklin na úpatí.

Mutitjulu Waterhole

Erozní rýha s největším povodím na skále za přivalových dešťů odvádí velké množství vody se značnou erozní silou. Na úpatí vymílá malá jezírka se stálým nadržáním vody. Mutitjulu je z nich největší. Často se také jedná o posvátná místa.

Foto: Zdeněk Plachý

Tabulová hora občas zaměňovaná nedočkavými turisty za Uluru. **Mt. Conner**, 859 m n.m., $\Delta = 300$ m, vrstva pevných pískovců nahoře je tvořena sedimenty mělkého moře usazenými v mladším proterozoiku před 1 mld. - 560 mil. let. Pískovce jsou tedy průměrně o cca 250 mil let starší než Uluru a nebyly vrásněny.

